

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Edam-Volendam
Postbus 180
1130 AD VOLENDAM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw M. den Haak

BEL/BS

Telefoonnummer +31235144251

haakm@noord-holland.nl

1 | 4

Betreft: Opbrengst bijeenkomsten 23 en 30 mei 2018

Verzenddatum

13 JUNI 2018

Geacht college,

Kenmerk

1089368/1089375

In de regio Zaanstreek-Waterland wordt al enige jaren discussie gevoerd over de bestuurlijke toekomst. In 2016 is de nieuwe gemeente Edam-Volendam ontstaan. De gemeenten Wormerland en Oostzaan werken sinds 2010 als OVER-gemeenten samen. De afgelopen jaren hebben zij partners gezocht om hun samenwerkingsvorm robuuster te maken. Tot op heden nog zonder resultaat. Uit rapporten is gebleken dat Landsmeer en Waterland bestuurskrachtversterking nodig hebben. Landsmeer en Waterland hebben in reactie op deze rapporten tot op heden geen onomkeerbare besluiten genomen over de vorm en de partner(s) om die bestuurskracht te versterken. Een poging om als vijf gemeenten in de zogenaamde G5 nauwer te gaan samenwerken, is vorig jaar gestrand.

Uw kenmerk

Gezien deze langlopende discussie zonder bevredigend resultaat hebben de Commissaris van de Koning, de heer Remkes en de Gedeputeerde Bestuur, de heer Van der Hoek de nieuw gevormde colleges en gemeenteraden van de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Waterland en Wormerland uitgenodigd voor een gesprek. Aanleiding voor deze gesprekken was de afspraak die in september 2017 is gemaakt met de vijf burgemeesters om met de vijf colleges en vervolgens met de raden te spreken over de bestuurlijke toekomst. Deze gesprekken vonden plaats op respectievelijk 23 en 30 mei jl.

In deze brief geven wij een weergave van wat er tijdens de bijeenkomsten aan standpunten is ingebracht en besproken.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk nummer 34362354
Btw nummer NL.0010.03.124.B.08

Visie en standpunten provincie

De provincie vindt het van belang om de bestuurskrachtversterking in de regio Zaanstreek-Waterland in totaliteit te bezien. Er moeten oplossingsrichtingen worden gekozen die niet leiden tot "restproblematiek" (gemeenten met een bestuurskrachtprobleem die geen partner kunnen vinden). De provincie gaat niet over de keuze voor een samenwerkingspartner, maar kijkt of samenwerking of fusie tot bestuurskrachtige gemeenten leidt en tot goede en evenwichtige regionale bestuurlijke verhoudingen. Ambtelijke samenwerking of ambtelijke fusie vindt de provincie geen optimale oplossing; dit blijkt ook uit de evaluaties van en onderzoeksrapporten naar ambtelijke fusies.

De provincie is van mening dat het noodzakelijk is dat Landsmeer en Waterland uiterlijk voor de zomer van 2019 een onomkeerbaar besluit nemen over de vorm en partner(s) om hun lokale bestuurskracht, en die van de regio, te versterken. De provincie maakt zich zorgen of de door de OVER-gemeenten ingezette koers van intensivering van de samenwerking voldoende versterking van de bestuurskracht zal opleveren en of dit er niet toe zal leiden dat deze gemeenten restproblematiek worden. Daarom zouden de OVER-gemeenten uiterlijk voor de zomer van 2019 moeten evalueren of de door hen ingezette koers voldoende is of dat er meer nodig is om de bestuurskracht te versterken.

Standpunten gemeenten

Edam-Volendam heeft aangegeven dat de fusie tussen Edam-Volendam en Zeevang (2016) zijn voltooiing nadert en dat een fusieproces veel tijd kost. Voor Edam-Volendam is er voorlopig geen noodzaak tot verdere opschaling, maar de gemeente staat wel open voor gesprekken met de buurgemeenten. Daarbij wordt een ambtelijke fusie uitgesloten; een bestuurlijke fusie op termijn is bespreekbaar.

Er is in de coalitie in Waterland meer ruimte ontstaan voor gesprekken over de toekomst van de gemeente Waterland waarbij bestuurlijke fusie wordt genoemd als een mogelijke optie. In het coalitieakkoord van de gemeente Waterland staat dat de keuze over de toekomst van de gemeente Waterland uiterlijk in 2020 valt. De komende twee jaar is voorzien in een zorgvuldig proces van het college met de raad om in overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld voldoende draagvlak te creëren voor de uiteindelijke keuze. Voor de raad van Waterland wordt de door de provincie genoemde termijn voor het maken van deze keuze van halverwege 2019 niet als een optie gezien.

Landsmeer heeft het proces geschetst dat zij sinds de toekomstvisie van 2013 hebben doorlopen. Zij hebben in het raadsprogramma opgenomen dat Landsmeer verder gaat op de ingeslagen weg van het intensiveren van de (ambtelijke) samenwerking met omliggende groenlandelijke gemeenten, concrete stappen zetten richting een bestuurlijke fusie en inwoners hierbij willen betrekken. Landsmeer wil nog in 2018 een raadsbesluit hierover nemen.

Oostzaan kiest voor intensivering van de huidige samenwerking met Wormerland in OVER-gemeenten. Oostzaan wil bestuurlijk zelfstandig blijven en staat open voor partners die met OVER-gemeenten willen samenwerken. De evaluatie die is voorzien in 2019 ziet men met vertrouwen tegemoet.

Wormerland kiest voor het behoud van de zelfstandigheid en een intensivering van de huidige samenwerking met Oostzaan in OVER-gemeenten. Beide gemeenten zijn goed toegerust om de samenwerking uit te breiden met buurgemeenten. Wormerland kiest uitdrukkelijk niet voor Zaanstad, maar voor de omliggende groene gemeenten.

Concluderend

Waterland, Landsmeer en Edam-Volendam lijken elkaar in hun samenwerking te vinden. Er is door Landsmeer en Waterland een verschillend tijdspad voorzien om het besluit over de vorm en partner(s) te nemen. De provincie vindt zorgvuldigheid in dit soort processen van groot belang, maar is van mening dat de gemeente Waterland in een jaar tot een zorgvuldig besluit en het creëren van draagvlak zou moeten kunnen komen.

De OVER-gemeenten kiezen ook uitdrukkelijk voor elkaar, zullen de intensivering van hun samenwerking gaan evalueren en informeren GS van Noord-Holland uiterlijk voor de zomer van 2019 over deze evaluatie en eventuele vervolgstappen. De provincie heeft daarbij aangegeven dat als deze intensivering niet voldoende blijkt te zijn en de OVER-gemeenten niet mee (zijn) (ge)gaan in een eventuele fusie van Landsmeer, Waterland en Edam-Volendam, het enige overgebleven alternatief voor de OVER-gemeenten dan de gemeente Zaanstad is.

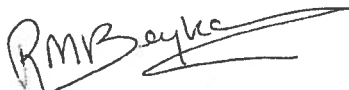
Gezien bovenstaande voegt een mogelijke ad hoc samenwerking van de G5 niet langer iets toe aan de regionale samenwerking van de acht gemeenten in de MRA Noord, omdat veel vraagstukken op dit schaalniveau spelen.

Als blijkt dat de raadsbesluiten over vorm, partner(s) en tijdpad niet te verenigen zijn met elkaar, of als de intensivering van de OVER-gemeenten onvoldoende resultaat blijkt te hebben, zal de provincie opnieuw het gesprek aangaan, en daarbij ook de gemeenten Zaanstad, Purmerend en Beemster uitnodigen. Het is dan legitiem en noodzakelijk om het vraagstuk weer breder te trekken en daarbij ook te kijken naar de grotere buurgemeenten.

Wij willen de colleges en gemeenteraden bedanken voor hun constructieve bijdrage aan dit overleg en wensen hen veel succes en wijsheid toe. Een gelijkkluidende brief hebben wij verstuurd naar uw raad.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

J.W. Remkes

Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast